Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 610152 Houten, 14 maart 2023
Zaaknummer: 793250

Onderwerp:
Ontwerpbegroting 2024 van Afval Verwijdering Utrecht

Beslispunten:

1. Kennis te nemen van de concept-jaarstukken 2022 van de AVU.
2. In te stemmen met de ontwerpbegroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht (AVU).
3. Een zienswijze in te brengen bij de AVU met het verzoek om:
   - meer inzicht te geven in de verdeling naar de hoeveelheid ingezameld glas over de deelnemende gemeenten en de verdeelsleutel zo nodig aan te passen;
   - de korting voor nascheiden van restafval toe te passen voor het restafval uit ondergrondse containers uit Houten;

Samenvatting
De gemeente Houten is lid van de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht (AVU). De AVU regelt de verwerking van restafval, GFT, glas en oud papier voor alle gemeenten in de provincie Utrecht. Daarnaast regelt de AVU de inzameling van oud papier en glas in de meeste gemeenten, ook in Houten. Alle gemeenteraden binnen de AVU worden in de gelegenheid gesteld om voor 12 mei 2023 zienswijzen in te brengen.
De in de ontwerpbegroting 2024 opgenomen hoeveelheden huishoudelijk afval die Houten in 2024 via de AVU verwacht te laten verwerken, zijn in overeenstemming met prognose die de gemeente zelf heeft opgesteld. Alleen over de hoeveelheid ingezameld glas zijn twijfels omdat de totale ingezamelde hoeveelheid glas van 14 gemeenten met een verdeelsleutel verdeeld wordt over die gemeenten. Wij willen meer inzicht krijgen daarin en zo nodig een bijstelling van de verdeling. Daarom stellen wij voor om daar een zienswijze over in te dienen.
De verwerkingstarieven die de AVU hanteert komen overeen met de contracten die de AVU heeft afgesloten. Alleen is de AVU per abuis de contractuele korting op het verwerken van na te scheiden restafval uit de ondergrondse containers van Houten vergeten op te nemen in de ontwerpbegroting. Wij stellen voor om dat ook in de zienswijze mee te nemen.
De bijdrage die Houten in 2024 moet betalen, stijgt ongeveer 7,5% ten opzichte van de bijdrage in 2023. Dat komt omdat de verwerkingstarieven zijn geïndexeerd en omdat verwacht wordt dat het oud papier veel minder opbrengt.
De concept-jaarrekening 2022 laat zien dat de hoeveelheid huishoudelijk afval die Houten via de AVU heeft laten verwerken ruim 9% lager was dan begroot. Dit komt waarschijnlijk omdat er minder thuis gewerkt wordt dan de voorgaande jaren en omdat inwoners door de inflatie minder zijn gaan consumeren. Daarnaast bracht het oud papier in 2022 veel meer op dan verwacht (begroot). De gemeente ontvangt € 337.430 terug.

Aanleiding
Op 16 februari 2023 heeft de AVU de ontwerpbegroting 2024 naar de gemeente gemaild (bijlage 1 en 2). De gemeenteraad kan tot 12 mei 2023 zienswijzen inbrengen.
Op 16 februari 2023 heeft de AVU de concept-jaarstukken 2022 ter informatie naar de gemeente gemaild (bijlage 4 en 5).

Beoogd effect
Uw raad informeren dat:
- De begrote hoeveelheden afval die de AVU voor Houten gaat verwerken in 2024 en de daaraan verbonden kosten, correct zijn opgenomen in de ontwerpbegroting 2024 van de AVU.
- De verwerkingstarieven voor restafval en gft stijgen door indexering en doordat de verwachte opbrengst van oud papier fors daalt door minder vraag en door de hoge energieprijzen.
- De bijdrage die onze gemeente in 2024 moet betalen aan de AVU voor de verwerking van afval daardoor € 136.734 hoger is dan in 2023.

610152

- De gemeente € 337.430 terugkrijgt aan teveel betaalde bijdrage in 2022.

Argumenten per beslispunt

1.1 De hoeveelheden afval in de ontwerpbegroting komen overeen met de prognose van de gemeente

In de ontwerpbegroting 2024 is gerekend met de afvoer en verwerking van 8,1 miljoen kg restafval, 5,2 miljoen kg GFT, 2,4 miljoen kg papier en 1,1 miljoen kg glas uit Houten. De prognose is gebaseerd op de hoeveelheid afval die Houten in 2022 heeft afgevoerd en komt overeen met onze eigen prognose.
Aan het eind van het jaar vindt een afrekening plaats op basis van de daadwerkelijk afgevoerde hoeveelheden.

1.2 De kosten en opbrengsten in de ontwerpbegroting 2024 stemmen overeen met de verwerkingscontracten

De AVU heeft langlopende contracten voor de verwerking van de afvalstromen. De in de begroting opgenomen verwerkingskosten voor restafval en GFT stemmen overeen met de tarieven uit die contracten. Deze contracten worden jaarlijks geïndexeerd (CPB, NEA). Jarenlang was deze index rond de 2%, maar voor 2023 wordt gerekend met 8% en voor 2024 wordt de indexatie voorlopig begroot op 5%.
Papier en glas leveren geld op. Die vergoedingen worden periodiek gecorrigeerd aan de hand van de landelijk vastgestelde marktprijzen. Door mondiale ontwikkelingen fluctueren de opbrengsten enorm. In 2022 steeg de papieropbrengst naar € 182,50, maar begin 2023 is de prijs gedaald naar € 72,50 per ton. Dat komt omdat de productie van gerecycled papier fors is gedaald door de hoge energieprijzen. De AVU heeft voor 2024 de papieropbrengst conservatief geraamd op € 50,-/ton.
Aan het eind van het jaar vindt een afrekening plaats op basis van de daadwerkelijke opbrengsten van deze afvalstoffen.

2.1 De verdeling van het ingezamelde glas is onduidelijk

Bij 14 gemeenten worden de glasbakken geleegd door Stadsbedrijven (gemeente Utrecht). Om de inzameling efficiënt te doen, worden routes gereden waarbij glasbakken in verschillende gemeenten worden geleegd. De totale ingezamelde hoeveelheid glas wordt met een verdeelsleutel verdeeld over de gemeenten waar Stadsbedrijven het glas heeft ingezameld. Het is onduidelijk hoe die verdeling gedaan wordt. Waarschijnlijk met een verdeelsleutel naar stedelijkheidsklasse. Omdat Houten meer glasbakken heeft dan een gemiddelde gemeente met dezelfde stedelijkheidsklasse, wordt in Houten hoogstwaarschijnlijk ook meer glas ingezameld dan in andere gemeenten. Het moet in elk geval duidelijk worden hoe de verdeelsleutel is en of die een goede benadering is van de daadwerkelijk ingezamelde hoeveelheden bij de verschillende gemeenten. De gemeenten krijgen namelijk een vergoeding voor het ingezamelde glas. Niet alleen van de verwerker (via de AVU), maar ook van de verpakkingsindustrie. Omdat Houten meer glasbakken heeft, betalen wij meer ledigingskosten dan andere gemeenten. Het lijkt er op dat wij bij de verdeling niet evenredig meer glas toegerekend krijgen. Om daar duidelijkheid in te krijgen, willen wij via een zienswijze inzicht in de verdeling van het ingezamelde glas krijgen.

2.2 *De korting voor nascheiding is vergeten*

In de ontwerpbegroting ontbreekt de korting van die Houten zou moeten krijgen voor het nascheiden van restafval uit de ondergrondse containers. Bij de nascheiding worden verpakkingen uit het restafval gehaald en hoeft er dus minder verbrand te worden. Die korting is € 7,27 per ton na te scheiden restafval. In Houten gaat het om ruim 1,5 miljoen kg restafval uit ondergrondse containers. Dat levert een korting op van € 11.523 op de verwerkingskosten. De directeur van de AVU heeft via een mail al laten weten dat hij dit bij de definitieve begroting zal herstellen. Wij stellen wij voor om dit toch mee te nemen in de zienswijze, zodat het ook formeel geregeld wordt.

3.1 De AVU moet de concept-jaarrekening ter kennisneming aan de raad sturen

Op grond van artikel 36, lid 5 van de Gemeenschappelijke Regeling AVU moet de AVU de concept-jaarrekening ter kennisneming naar de gemeenteraden sturen.

3.2 De concept-jaarrekening 2022 is gebaseerd op feitelijke hoeveelheden

In de jaarrekening zijn vanuit Houten afgevoerde hoeveelheden correct weer gegeven. In de concept-jaarrekening is de korting die Houten zou moeten krijgen voor de nascheiding van restafval uit ondergrondse containers (dat is het laatste kwartaal 2022 ingevoerd), per abuis niet opgenomen. De directeur van de AVU heeft via een mail laten weten dat hij dit bij de definitieve jaarrekening zal herstellen.

Kanttekeningen

1.1 De prognose van de afvalhoeveelheden is lastig
De prognose van de hoeveelheden huishoudelijk afval die Houten in 2024 gaat afvoeren is gebaseerd op de hoeveelheden die wij in 2022 hebben afgevoerd. De hoeveelheden huishoudelijk afval zijn de laatste jaren lastiger te voorspellen omdat het aantal mensen dat thuis werkt fluctueert en omdat de consumptie fluctueert als gevolg van de economische ontwikkelingen (oorlog in Oekraïne, gestegen energieprijzen). Als er minder wordt geconsumeerd, ontstaat er minder afval. Maar als er weer meer geconsumeerd wordt, stijgt de hoeveelheid weer.
Als de gemeente in 2024 meer afval afvoert dan begroot, dan krijgen wij in 2024 een naheffing. Als de gemeente in 2024 minder afval afvoert dan begroot, dan krijgen wij in 2025 een restitutie.

1.2 De indexering kan tegenvallen
De contracten voor de verwerking van GFT en restafval en de contracten voor de inzameling van glas en papier worden jaarlijks geïndexeerd aan de hand van de indexatie van het CBS (loonkosten) en de NEA (transportprijzen). Voorgaande jaren was die indexatie stabiel, maar door de oorlog in de Oekraïne en de gestegen energieprijzen, loopt de indexatie op. De indexatie voor 2023 zal bijvoorbeeld hoger zijn dan begroot. De AVU verwacht dat daardoor onze gemeente aan het eind van dit jaar circa € 70.000 meer moet bijdragen dan begroot. Dat zal duidelijk worden bij de jaarrekening 2023. Bij het opstellen van de begroting 2024 heeft de AVU rekening gehouden met een hogere indexatie in 2023 (8%) en voor 2024 gerekend met een indexatie van 5%.
Als de indexatie nog hoger uitvalt, dan krijgen wij een naheffing in 2024. Als de indexatie lager uitvalt, dan krijgen wij een restitutie.

1.3 Huur glas- en textielcontainers staan niet meer in de AVU-begroting
De AVU stopt in 2023 met het verhuren van glas- en textielcontainers aan gemeenten. De containers worden overgedragen aan de gemeenten. Daardoor hoeft de gemeente deze huurkosten (ca. € 50.000 per jaar) niet meer aan de AVU te betalen. De gemeente moet voortaan wel zelf de reparaties en vervanging van deze containers betalen.

Participatie

De AVU ontwerpbegroting en concept-jaarstukken zijn gebaseerd op de door gemeente ingezamelde hoeveelheden huishoudelijk afvalstromen en de contractueel vastgelegde verwerkingsprijzen. In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat de gemeenteraad zienswijze kan inbrengen bij de ontwerpbegroting. Op die wijze is de participatie van de deelnemende gemeente geregeld.

Financiën en formatie

Bijdrage aan AVU in 2024
De bijdrage die Houten in 2024 aan de AVU moet gaan betalen voor de verwerking van afvalstoffen, is € 136.734 (ca.€ 6,50 per huishouden) hoger dan in 2023:

	Hoeveelheden (milj. kg)			Kosten			
	2023	**2024**	Δ	**2023**	**2024**	Δ	Δ conc.
restafval: overslag en verwerking	8,1	8,1	0%	€ 1.254.805	€ 1.288.943	€ 34.138	3%
gft: overslag en verwerking	5,2	5,2	0%	€ 459.049	€ 491.786	€ 32.737	7%
glas: inzamelkosten minus opbrengste	1,2	1,1	-10%	€ 34.974	€ 78.716	€ 43.742	125%
papier: inzamelkosten min opbrengste	2,7	2,4	-11%	€ -45.097	€ 42.282	€ 87.379	194%
huur glas- en textielbakken				€ 49.709	€ -	€ -49.709	-100%
overige kosten AVU				€ 44.408	€ 44.378	€ -30	0%
Totaal	**17,1**	**16,7**	-2%	€ 1.797.848	€ 1.946.105	€ 148.257	8,2%
Korting nascheiding (€ 11.523)				**€ 1.797.848**	**€ 1.934.582**	**€ 136.734**	7,6%

De oorzaak voor de hogere bijdrage is de indexering van de verwerkingscontracten, plus een veel lagere verwachte opbrengst van oud papier.

De gemeente ontvangt teveel betaalde bijdrage over 2022 terug

Uit de concept-jaarrekening blijkt dat de gemeente in 2022 teveel heeft betaald aan de AVU:

	Hoeveelheden (milj. kg)			Kosten		
	beg. 2022	**reken. 2022**	Δ	**beg. 2022**	**reken. 2022**	Δ beg.reken.
restafval: overslag en verwerking	8,200	7,588	-7%	€ 1.226.214	€ 1.113.687	€ -112.527
gft: overslag en verwerking	5,400	4,683	-13%	€ 463.523	€ 387.243	€ -76.280
glas: inzamelkosten minus opbrengste	1,120	1,100	-2%	€ 37.968	€ 73.143	€ 35.175
papier: inzamelkosten min opbrengste	2,685	2,401	-11%	€ 60.975	€ -166.080	€ -227.055
huur glas- en textielbakken				€ 49.709	€ 50.263	€ 554
overige kosten AVU				€ 41.674	€ 35.833	€ -5.841
Totaal	**17,405**	**15,772**	-9,4%	€ 1.880.063	€ 1.494.089	€ -385.974
Voorschotnota's				€ 1.828.604		€ -334.515
Korting voor nascheiding 4e kwartaal					€ -2.915	**€ -337.430**

In 2022 is minder afval via de AVU-contracten verwerkt dan begroot. Dat komt omdat bij het opstellen van de begroting 2022 rekening was gehouden met de toename van de hoeveelheid huishoudelijk afval als gevolg van het thuiswerken door Corona. Omdat er in 2022 juist minder thuis werd gewerkt en door de hoge inflatie ook minder geconsumeerd werd, is de hoeveelheid huishoudelijk afval afgenomen. Ook bracht oud papier onverwacht veel meer op dan begroot.

Dit zorgt ervoor dat de gemeente dit jaar € 337.430 terug krijgt aan teveel betaalde bijdrage in 2022 (€ 15,90 per huishouden).

De financiële effecten (hogere bijdrage voor 2024 en de meevaller voor 2022) zullen worden betrokken bij het opstellen van de gemeentebegroting 2024.

De financiële effecten van dit voorstel zijn verwerkt in begrotingswijziging met nummer 116257.

Communicatie

Als de raad instemt met het voorstel om een zienswijze in te brengen bij de ontwerpbegroting 2024, zal dat met bijgevoegde brief aan de AVU worden meegedeeld (bijlage 3).

Voortgang

De deadline voor het indienen van zienswijzen is 12 mei 2023. Eventuele zienswijzen van de deelnemende gemeenten zullen door het Dagelijks Bestuur van de AVU op 31 mei 2023 worden behandeld. De begroting zal op 28 juni 2023 worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de AVU. Wethouder Van den Berg is namens de gemeente Houten lid van het Algemeen Bestuur van de AVU.

Evaluatie

De bijdrage wordt in vier kwartalen d.m.v. voorschotten betaald. Aan het eind van het jaar vindt een afrekening plaats op basis van de daadwerkelijk afgevoerde hoeveelheden afval en de daadwerkelijk ontvangen marktprijzen voor papier en glas

Houten, 14 maart 2023
Houten,
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Barink G.P. Isabella

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief bij de ontwerpbegroting 2024
2. Ontwerpbegroting 2024 van de AVU
3. Brief met zienswijze op Ontwerpbegroting 2024 AVU
4. Aanbiedingsbrief bij de concept-jaarstukken 2022
5. Concept-jaarstukken 2022 AVU

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Wouter van den Berg
2e PoHo: n.v.t.

Gewijzigd Raadsbesluit

Voorstelnummer: 610152

Onderwerp
Ontwerpbegroting 2024 van Afval Verwijdering Utrecht

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 14 maart 2023 gelezen en besluit:

1. Kennis te nemen van de concept-jaarstukken 2022 van de AVU.
2. In te stemmen met de ontwerpbegroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht (AVU).
3. Een zienswijze in te brengen bij de AVU met het verzoek om:
   - meer inzicht te geven in de verdeling naar de hoeveelheid ingezameld glas over de deelnemende gemeenten en de verdeelsleutel zo nodig aan te passen
   - de korting voor nascheiden van restafval toe te passen voor het restafval uit ondergrondse containers uit Houten;
   - *opvattingen van de deelnemers op te halen over de vertegenwoordiging van de AVU richting de landelijke politiek en over die vertegenwoordiging verantwoording af te leggen;*
   - *de raden te informeren over de wijze waarop de gemeenteraden betrokken zullen worden bij te maken beleidsmatige keuzes voor aanbestedingen;*
   - *De bij dit amendement horende gewijzigde bijlage 3 'Brief met zienswijze op Ontwerpbegroting 2024 AVU' met daaraan toegevoegd nieuw punt 2 Vertegenwoordiging van de AVU richting de landelijke politiek en punt 3 Beleidsmatige keuzes bij aanbestedingen, vast te stellen.*

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 9 mei 2023.

De raad van de gemeente Houten,

de griffier, {{?esl:Signer2:Capture:size(200,100)}}	de voorzitter, {{?esl:Signer1:Capture:size(200,100)}}
C.M.S. Visser	G.P. Isabella